

Кластер з питань житла, Україна - Східний хаб, Донецька область

Моніторингова місія дистрибуції твердого палива 22–23 грудня 2025 року

Вступ

22–23 грудня 2025 року команда Східного хабу Кластера з питань житла спільно з партнерами провела моніторингову місію, що включала серію інтерв'ю з бенефіціарами, які отримували допомогу у вигляді палива для обігріву, у двох громадах Донецької області. Метою місії було виконання ключових функцій Кластера з моніторингу та оцінки з окремим фокусом на допомозі у вигляді твердого палива.

Команда Східного хабу висловлює вдячність організаціям «Янголи Спасіння», «Аваліст», «Солідар Свісс Україна» та їхньому імплементуючому партнеру ЛАООІ, «Людина в біді», а також УВКБ ООН за готовність до співпраці та участь у моніторинговому візиті.

Графік моніторингової місії

22 грудня: Зустрічі з отримувачами допомоги у вигляді твердого палива в натуральній формі, надані організаціями «Янголи Спасіння» та «Аваліст», у трьох населених пунктах Слов'янської громади (Голубівка, Билбасівка, Слов'янськ).

23 грудня: Зустрічі з отримувачами допомоги у вигляді твердого палива в грошовій та натуральній формах, надані організаціями "Солідар Свісс Україна" (ЛАООІ), "Людина в біді" та УВКБ ООН, в Олександрівці, Олександрівська громада.

Контекст

В умовах поступового скорочення доступу та тривалої евакуації в Донецькій області працювало 16 організацій. Партнери надавали допомогу у вигляді твердого палива або його грошового еквіваленту домогосподарствам, які не мали можливості евакуюватися, ухвалили рішення залишатися, а також тим, хто повернувся після переміщення через неспроможність дозволити собі вартість проживання у місцях евакуації та переміщення. Дві організації, що працювали в Донецькій області, здійснювали діяльність згідно зі списками, зібраними місцевою владою у рамках Постанови № 985, тоді як більшість організацій працювали напряму через громади з проведенням власної оцінки потреб та відбору отримувачів допомоги. Під кінець зимового періоду ще дві організації з додатковим фінансуванням долучилися до покриття прогалін, визначених командою Кластера та обласною адміністрацією у межах зазначеної постанови.

Постдистрибуційний моніторинг був проведений за допомогою напівструктурованих інтерв'ю. Загалом було проведено **11 інтерв'ю**, включно з **8 домогосподарствами, які отримали тверде паливо в натуральній формі** (6 домогосподарств отримали брикети з лушпиння соняшника, 2 — дерев'яні брикети) та **3 домогосподарствами, які отримали тверде паливо в грошовій формі**.

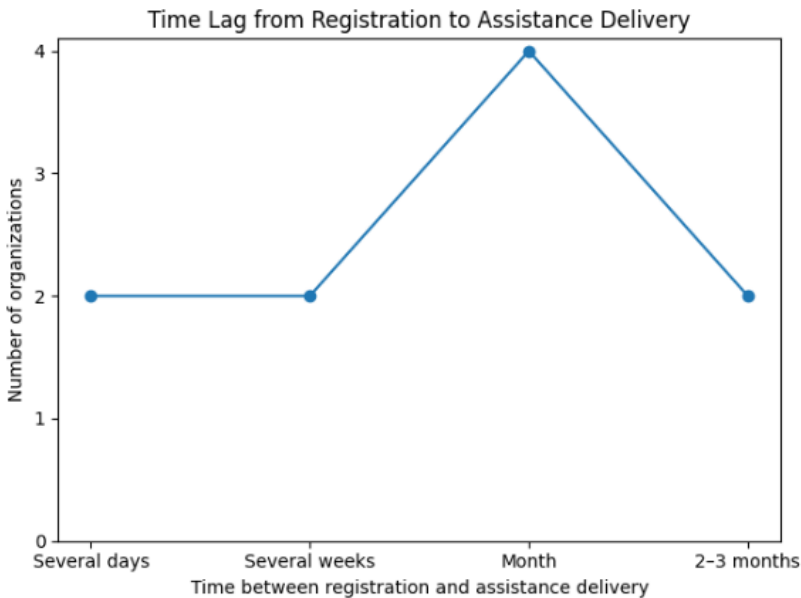
Процеси, строки та обмін інформацією

Реєстрація на отримання зимової допомоги у більшості випадків ініціювалася через органи місцевої влади. У дев'яти з одинадцяти випадків реєстрацію зрештою здійснювала безпосередньо організація, що надавала допомогу, — телефоном або під час особистого контакту. При цьому більшість бенефіціарів спочатку були визначені органами місцевої влади, після чого з ними зв'язувалася відповідна організація. У двох випадках звернення до організації було ініційоване самими бенефіціарами. Кілька опитаних бенефіціарів, які отримували допомогу від однієї й тієї ж організації, зазначили, що вже були обізнані з її діяльністю завдяки попередньому досвіду отримання допомоги або інформації від сусідів. Це свідчить про належний рівень поінформованості населення щодо діяльності організації в громаді. Бенефіціари, зареєстровані у способи, описані вище, загалом демонстрували середній або достатній рівень розуміння ролі організації та загальної процедури надання допомоги.

Двоє інших бенефіціарів, які отримали грошову допомогу відповідно до Постанови № 985, повідомили про відсутність прямого контакту з організацією, оскільки їх реєстрація здійснювалася виключно через органи місцевої влади. Це призвело до більш поверхневого розуміння процесу надання допомоги та обмеженої поінформованості щодо організації, яка її надала. Хоча така практика свідчить про активну залученість органів місцевої влади до реагування, використання виключно цього каналу може обмежувати доступ окремих осіб до інформації або реєстрації, зокрема у випадках, коли інформація не поширюється проактивно або коли бенефіціари не готові звертатися безпосередньо до місцевих органів влади.

Щодо строків надання допомоги, більшість бенефіціарів повідомили, що отримали її у листопаді. Одне домогосподарство отримало допомогу у жовтні, однак лише першу частину твердого палива, тоді як решта очікувалася пізніше; інше домогосподарство отримало допомогу в грудні. Для більшості організацій надання допомоги відбувалося приблизно через один місяць після завершення реєстрації. В інших випадках допомога була надана протягом кількох днів (два домогосподарства), через кілька тижнів (два домогосподарства) або через два–три місяці (два домогосподарства,

zareєстровані відповідно до (Постанови).

*Рисунок 1.
Тривалість періоду між реєстрацією та наданням допомоги*

П'ять домогосподарств повідомили, що не мали чіткого розуміння критеріїв, завдяки яким вони були відібрані для отримання допомоги. Серед них — двоє бенефіціарів, які отримали грошову допомогу відповідно до Постанови № 985. В одному з випадків отримувачка грошової допомоги зазначила, що подавала заявку спільно з сусідкою, однак її сусідка на момент інтерв'ю ще не отримала жодної допомоги, і причини цього залишалися незрозумілими. Водночас інші бенефіціари загалом демонстрували належний рівень розуміння критеріїв відбору. Кілька домогосподарств також повідомили, що раніше були зареєстровані на отримання допомоги у вигляді твердого палива — як у грошовій, так і в натуральній формі — через інші організації. Водночас ці домогосподарства або були визнані такими, що не відповідають критеріям відбору, або були виключені зі списків після проведення дедуплікації з організацією, яка зрештою надала допомогу. За словами бенефіціарів, комунікація з боку цих організацій була чіткою та зрозумілою.

Підзвітність

Більшість бенефіціарів, які отримали допомогу в натуральній формі (6 із 8), продемонстрували обізнаність щодо організації, що надавала допомогу. Зокрема, вони знали назву організації, були поінформовані про наявні гарячі лінії та канали подання звернень, а також підтвердили отримання додаткових інформаційних матеріалів щодо Механізму зворотнього зв'язку та реагування на скарги (FCRM). Кілька домогосподарств, які отримали допомогу від однієї й тієї ж організації у місті Слов'янськ, повідомили, що самі зверталися до організації з метою отримання допомоги. Це свідчить про загалом високий рівень поінформованості населення

громади, що сформувався завдяки попередньому досвіду взаємодії з організацією або інформації, отриманій від сусідів. Двоє інших бенефіціарів не знали назви організації та повідомили, що не отримували жодних інформаційних матеріалів. Це може частково пояснюватися відсутністю під час інтерв'ю інших членів домогосподарства, які були більш активно залучені до комунікації з організацією. В одному випадку бенефіціар пов'язував отриману допомогу з державною підтримкою, тоді як в іншому — попри неможливість назвати організацію — бенефіціар зміг ідентифікувати її опосередковано, пов'язавши з раніше отриманою допомогою, а саме зимовими непродовольчими товарами, наданими тією ж організацією.

Загалом це свідчить про те, що допомога в натуральній формі, що передбачає більш безпосередню взаємодію з бенефіціарами, може сприяти вищому рівню поінформованості як щодо самої допомоги, так і щодо організацій, які її надають.

Натомість жоден із бенефіціарів, які отримали грошову допомогу, не продемонстрував обізнаності щодо організації, що її надала, або розуміння того, як із нею можна безпосередньо зв'язатися, попри те, що вони були поінформовані про цільове призначення коштів — на придбання твердого палива. Це може бути пов'язано з визначальною роллю органів місцевої влади у процесі надання такої допомоги, а також із тим, що первинна реєстрація здійснювалася в адміністративних центрах районів у присутності представників місцевої влади, тоді як організація, що надавала грошову допомогу, мала обмежений або взагалі відсутній прямиий контакт із отримувачами. Крім того, отримувачі грошової допомоги не повідомляли про отримання будь-яких інформаційних матеріалів із поясненням умов надання допомоги або зазначенням контактних даних організації. Як правило, вони отримували SMS-повідомлення про зарахування визначеної суми без додаткової інформації про організацію чи способи звернення до її гарячої лінії для подальшої підтримки.

Одне інтерв'ю з бенефіціаром, який отримав грошову допомогу поза межами механізму, передбаченого Постановою, проводилося у присутності представника органу місцевої влади. Оскільки саме представник відповідав на частину запитань, це інтерв'ю було виключене з аналізу в межах цього розділу.

Домогосподарства, з якими було проведено зустрічі під час моніторингових візитів, включали осіб, які відповідали різним критеріям вразливості, визначеним у рекомендаціях Кластера з питань житла щодо підготовки до зимового періоду. До таких груп належали особи похилого віку, особи з хронічними захворюваннями, особи з фізичними або ментальними порушеннями, а також безробітні особи. Під час візитів було зафіксовано, що з огляду на погіршення безпекової ситуації в області та пов'язане з цим скорочення доступу до послуг і можливостей працевлаштування багато

домогосподарств відчували соціальну ізоляцію. Два домогосподарства окремо зазначили, що члени їхніх родин виїхали з області до інших міст України або за кордон. Таким чином, моніторингові візити стали важливою можливістю для домогосподарств поділитися своїми обставинами та звернути увагу на додаткові потреби. В одному випадку було чітко визначено потребу домогосподарства в додаткових медичних послугах, у зв'язку з чим команда Кластера з питань житла рекомендувала організації зібрати додаткову інформацію та передати її до Кластера охорони здоров'я або, за потреби, поділитися деталями з командою Кластера з питань житла для подальшого перенаправлення. Отримувачі грошової допомоги, що, як зазначалося раніше, не мали прямого контакту з гуманітарними організаціями, виявили підвищену потребу в отриманні інформації щодо доступних гуманітарних програм і можливих форм підтримки. Загалом результати моніторингових візитів свідчать про те, що елементи центральної ролі захисту та підзвітності перед постраждалим населенням (AAP) переважно були недостатньо інтегровані в програми, які реалізовувалися у форматі грошової допомоги.

Зимова допомога для опалення в умовах зростання евакуації та переміщення населення

З огляду на подальше погіршення безпекової ситуації в області, у межах моніторингової місії також було приділено увагу намірам бенефіціарів щодо можливої евакуації. Кілька домогосподарств повідомили, що вже намагалися самостійно евакуюватися у попередні роки. Тоді одне домогосподарство тимчасово переїхало до Вінниці, однак згодом повернулося через високі витрати на проживання. Інше домогосподарство вже було переміщене в межах Донецької області та зазначило, що наразі очікує подальшого розвитку ситуації, перш ніж ухвалювати рішення щодо подальшої евакуації. Хоча кілька домогосподарств були поінформовані про наявні послуги з евакуації, багато з них висловлювали неоднозначне ставлення до можливого виїзду, посиляючись на сильну потребу залишатися у власних домівках, а також на відсутність чіткого розуміння того, куди саме вони можуть бути переміщені у разі евакуації. Деякі домогосподарства згадували можливість переїзду до родичів в інших регіонах України за потреби, однак на момент моніторингу не мали конкретних планів щодо переміщення. Домогосподарства послідовно наголошували, що безпекова ситуація є особливо складною у нічний час. Під час моніторингової місії також було зафіксовано посилену військову присутність у житлових районах.

Опалення

Троє бенефіціарів, які отримали допомогу в натуральній формі, повідомили про наявність газопостачання у своїх домогосподарствах. Один із них зазначив, що газ є

основним джерелом опалення в його домогосподарстві, тоді як брикети та інші види твердого палива використовувалися як додатковий ресурс для підвищення температури в оселі. Два інші домогосподарства повідомили, що мають функціонуюче газопостачання, однак не використовують його як основне або єдине джерело опалення через високі витрати або наявну заборгованість.

Усі інші домогосподарства, що отримали допомогу як у натуральній, так і в грошовій формі, зазначили, що пічне опалення є основним способом обігріву їхнього житла. *Водночас варто зазначити, що всі отримувачі грошової допомоги проживали в одному селі, де газове опалення загалом не є поширеним.*

Представники Олександрівської громади зазначали, що через часті відключення електроенергії в багатоповерхових будинках використовувалися твердопаливні печі, надані однією організацією, для покращення опалення. Для забезпечення належної вентиляції додатково було встановлено димохідні труби, що дало змогу домогосподарствам готувати їжу та обігрівати житло навіть під час тривалих відключень електроенергії. Зазначені об'єкти не були відвідані під час цієї моніторингової місії, однак рекомендовані для подальших моніторингових візитів з огляду на значну кількість багатоповерхових будинків, де фіксувалися тривалі відключення електроенергії. Такі візити дозволять оцінити, наскільки ці програми допомогли домогосподарствам адаптуватися до тривалих блекаутів у зимовий період.

Додаткові види твердого палива та пріоритетні джерела опалення

Більшість домогосподарств повідомили, що дрова та вугілля є для них пріоритетними й традиційно використовуваними видами твердого палива. Це спостереження може бути пов'язане з тим, що саме ці види палива були історично доступними в зазначених населених пунктах, зокрема й у попередні зимові періоди. Сім із одинадцяти опитаних домогосподарств зазначили, що мали наявні запаси твердого палива, які були або придбані самостійно, або залишилися з попереднього року; в окремих випадках такі запаси сягали кількох тонн.

Крім того, бенефіціари зазначили, що для розпалювання брикетів із лушпиння соняшника необхідно використовувати дрова, що додатково підсилює залежність від деревини як допоміжного виду палива. Лише один респондент повідомив, що брикети зазвичай використовуються в домогосподарстві як основне джерело твердого палива.

Обсяг допомоги в натуральній формі

Із восьми бенефіціарів, які отримали допомогу в натуральній формі, четверо підтвердили — або змогли з достатньою точністю підтвердити — отримання 3,44 тонн брикетів, що відповідає рекомендаціям Кластера (один бенефіціар зазначив отримання 80 мішків брикетів, що загалом відповідає обсягам, зазначеним іншими респондентами). Три

домогосподарства, які отримували допомогу від тієї ж організації, повідомили про отримання по 2 тонни брикетів на домогосподарство. Представники організації пояснили такий підхід прагненням охопити допомогою більшу кількість людей. Водночас ці домогосподарства особливо наголошували на необхідності ощадливого використання твердого палива, щоб його вистачило на весь зимовий період. За словами респондентів, рівень споживання палива значною мірою залежатиме від температурного режиму впродовж найближчих тижнів і місяців.

Один бенефіціар, який очікував отримати 3,44 тонни брикетів, повідомив, що у жовтні отримав лише одну тонну — першу партію. Отримана допомога була використана протягом приблизно одного місяця, і на момент моніторингового візиту домогосподарство вже близько місяця повністю використовувало дрова, придбані за власні кошти. Хоча спочатку організація повідомляла, що решта допомоги буде надана

Фото 1. Дрова, самостійно придбані бенефіціаром

пізніше, на момент проведення моніторингу подальша доставка ще не відбулася. Домогосподарство не зверталось до організації з повідомленням про занепокоєння щодо якості твердого палива порівняно з минулим роком, а також щодо того, що отриманого обсягу не вистачало для повного покриття потреб в опаленні. Організація погодилася забезпечити подальшу поставку решти обсягів твердого палива.

Усі домогосподарства, які отримали допомогу в натуральній формі, змогли чітко назвати обсяг отриманої допомоги та повідомили, що були поінформовані про нього заздалегідь або загалом розуміли, яку кількість палива мали отримати.

Усі бенефіціари зазначили, що отриманого обсягу допомоги недостатньо для покриття потреб упродовж усього зимового періоду без урахування додаткових запасів палива, наявних у домогосподарствах. За оцінками бенефіціарів, достатній обсяг твердого палива для проходження зимового періоду становить приблизно від 4 до 7 тонн. Для більш точної оцінки таких потреб слід враховувати додаткові чинники, зокрема розмір домогосподарства, кількість опалюваних приміщень і рівень теплоізоляції будівлі. Єдиний бенефіціар, який повідомив про наявність достатнього обсягу палива на зимовий період, використовував газ як основне джерело опалення.

Фото 2–3. Брикети з лушпиння соняшника: крупний план; пошкоджені брикети всередині мішка

Більшість бенефіціарів, які не мали значних додаткових запасів палива або почали використовувати брикети як основне джерело опалення після отримання допомоги, повідомили, що на момент моніторингового візиту вже використали частину наданого палива — зазвичай до однієї тонни. Це свідчить, що у періоди холодної погоди споживання твердого палива становить приблизно одну тонну на місяць.

Важливо зазначити, що обсяг твердого палива, необхідний для покриття потреб упродовж зимового періоду, також залежить від якості наданого палива, а також від потреби у використанні додаткових ресурсів, зокрема дров, для розпалювання брикетів.

Якість допомоги в натуральній формі

Із восьми бенефіціарів, які отримали тверде паливо в натуральній формі, шестеро отримали брикети з лушпиння соняшника (від різних постачальників), а двоє — деревні брикети. Половина респондентів, які отримали брикети з лушпиння соняшника, повідомили про проблеми з якістю, зазначивши, що брикети легко кришилися, вимагали відносно великої кількості матеріалу для розпалювання та швидко згорали під час щоденного використання, унаслідок чого не повністю покривали потреби домогосподарств в опаленні. Крім того, окремі бенефіціар(к)и повідомили, що отримували брикети вже пошкодженими, що ускладнювало їх використання або, в окремих випадках, робило його неможливим.

Одне домогосподарство, яке отримало брикети з лушпиння соняшника, повідомило про неприємний запах палива, тоді як інші бенефіціари, які отримали брикети від того ж постачальника, не зазначали такої проблеми. Відтак для формування обґрунтованих висновків щодо цього

Фото 4. Складені деревні брикети

аспекту необхідна більш репрезентативна

вибірка, хоча загалом брикети без різкого або неприємного запаху вважалися б більш прийнятними.

Інші бенефіціари, які отримали брикети з лушпиння соняшника, не повідомили про суттєві зауваження щодо якості.

Обидва бенефіціари, які отримали деревні брикети, оцінили їхню якість як високу, зазначивши, що вони не згорали надто швидко та вимагали відносно невеликої кількості матеріалу для розпалювання.

Грошова допомога (використання та обсяг)

Розмір грошової допомоги становив **19 400 грн**, що відповідає стандартам Кластера на поточний рік. Один бенефіціар повідомив про отримання **19 350 грн**, що відображає зменшення суми внаслідок стягнення банківської комісії. Із трьох бенефіціарів, які отримали грошову допомогу, двоє повідомили, що використали її для придбання твердого палива.

Одне домогосподарство придбало дрова, що залишалися у сусідки, яка виїжджала з населеного пункту через пошкодження житла, на загальну суму 15 000 грн. Бенефіціарка не змогла точно вказати обсяг придбаних дров, однак зазначила, що за умови поєднання з наявними запасами вугілля обсяг палива мав бути достатнім. Представник органу місцевої влади, присутній під час обговорення цього питання, зазначив, що така практика є поширеною серед домогосподарств, які самостійно евакуюються та раніше придбали тверде паливо, але більше не планують його використовувати, у зв'язку з чим продають залишки іншим мешканцям. Інші партнери під час моніторингового візиту також повідомили, що отримували подібні звернення через гарячу лінію. Водночас не було можливості

Фото 5. Дим із димоходу приватного будинку під час використання твердого палива

визначити, чи включали такі продажі тверде паливо, що раніше було надане в якості гуманітарної допомоги.

Інше домогосподарство придбало три тонни вугілля приблизно за 15 000 грн, а також дрова за ціною 1 800 грн за кубічний метр. Було повідомлено, що для покриття потреб упродовж усього зимового періоду додатково необхідно ще близько п'яти кубічних метрів дров, орієнтовною вартістю 10 000 грн. Бенефіціар також зазначив, що придбане вугілля було відносно низької якості.

Один бенефіціар повідомив, що на момент інтерв'ю не використав грошову допомогу через можливу майбутню евакуацію, зазначивши, що наявних запасів палива, отриманих ще минулого року, достатньо для обігріву житла протягом усього зимового періоду. Його домогосподарство не застосовувало жодних додаткових стратегій економії твердого палива.

Усі опитані домогосподарства повідомили про відсутність труднощів із отриманням готівки, при цьому банкомати в Олександрівці функціонували. Водночас слід зазначити, що Олександрівка є адміністративним центром громади, і доступ до банкоматів може відрізнятись в інших населених пунктах громади.

Що стосується цін, бенефіціари повідомили, що вугілля коштувало в діапазоні приблизно від 7 000 до 9 000 грн за тонну. Постачальники, за словами респондентів, були здебільшого присутні в селі влітку, проте на момент моніторингового візиту в Олександрівці фіксувалася обмежена доступність вугілля. У Слов'янську та прилеглих населених пунктах опитані не надали інформації щодо вартості або доступності вугілля, що може бути пов'язано з тим, що відповідні домогосподарства отримували допомогу в натуральній формі, а також із відносно обмеженою присутністю постачальників у цій локації. Олександрівська громада є унікальною порівняно з іншими громадами Донецької області, де доступ до вугілля припинився значно раніше. Раніше в Олександрівській громаді функціонувало три шахти, наразі — лише одна; водночас, як і в інших частинах області, якість вугілля за останні роки знизилася. Бенефіціари зазначали, що хоча вугілля було б для них пріоритетним джерелом опалення, його якість робить використання цього ресурсу проблематичним.

Стратегії подолання труднощів та тепловий комфорт

П'ять домогосподарств повідомили про застосування стратегій економії палива, зокрема обмеження інтенсивності використання твердого палива, відмову від обігріву житла до максимально комфортного рівня або обігрів житлових приміщень лише ввечері та вночі, щоб забезпечити наявність палива протягом усього зимового періоду. Одне домогосподарство повідомило, що на момент інтерв'ю температура в житловому приміщенні становила близько 14°C, зазначивши, що будинок опалюють переважно з вечора до ранку.

Одне домогосподарство також намагалося підвищити теплоізоляційні характеристики старих вікон шляхом встановлення поліетиленової плівки та зеленої сітки. Застосоване рішення нагадувало підхід, що використовувався в межах проєкту УВКБ ООН із надання наборів для швидкого утеплення у прифронтових локаціях. Водночас, з огляду на подальше погіршення безпекової ситуації в області, було зафіксовано, що житло кількох відвіданих домогосподарств зазнало пошкоджень унаслідок бойових дій упродовж місяців після отримання допомоги у вигляді твердого палива, що додатково ускладнило умови проживання в помешканнях, значна частина яких уже не відповідала гуманітарним стандартам. Домогосподарства, які нещодавно отримали ремонти теплового контуру будівель, зазначали покращення теплового комфорту, а також зниження темпів споживання твердого палива. У цьому контексті організаціям нагадується, що виїзні візити та моніторинг стану помешкань домогосподарств, які отримують допомогу, можуть сприяти більш комплексному реагуванню та покращенню теплового комфорту шляхом одночасного виявлення й реагування на потреби в ремонті.

Зазначені домогосподарства включали як отримувачів 3,44 тонн брикетів, так і домогосподарства, які отримали 2 тонни, а також ті, що мали або не мали додаткових

Фото 6. Отримувач 2 тонн брикетів використовує поліетиленову плівку та сітку для утеплення вікон приватного будинку.

запасів твердого палива. Інші бенефіціари повідомили, що не застосовували стратегій економії палива, посилаючись на наявність додаткових запасів твердого палива, придбаних самостійно або збережених з попередніх років, як описано вище.

Пріоритетна форма надання допомоги

Із дев'яти бенефіціарів, які висловили свою думку щодо бажаної форми надання допомоги, вісім зазначили, що віддають перевагу тій самій модальності, яку отримали. Один бенефіціар висловив перевагу грошовій допомозі порівняно з допомогою в натуральній формі, зазначивши, що грошова допомога дозволяє придбати як тверде паливо, так і додаткові матеріали, необхідні для розпалювання, зокрема у випадку брикетів із лушпиння соняшника, які потребують значної кількості дров для розпалу.

Декілька бенефіціарів також зазначили, що обидві форми допомоги можуть бути доцільними залежно від контексту, зокрема з урахуванням строків надання допомоги. Грошова допомога описувалася як така, що забезпечує більшу гнучкість щодо вибору типів палива та можливості комбінування різних його видів.

Водночас зазначалося, що для окремих вразливих груп населення пошук постачальників і здійснення закупівель твердого палива є складнішими, зокрема в прифронтових районах, де кількість постачальників обмежена та спостерігається зростання цін упродовж зимового сезону.

Крім того, переміщення населення в межах цих територій — як тимчасове, так і постійне — може впливати на доступність та використання допомоги у вигляді твердого палива. У цьому контексті впровадження програм зимової допомоги в прифронтових громадах потребує ретельного аналізу. Хоча допомога в натуральній формі може створювати складнощі для домогосподарств, які планують евакуацію, обмежений доступ до надійних постачальників також може знижувати доцільність грошових модальностей.

Рекомендації

Рекомендація	Кому
Удосконалити процеси оцінки потреб і визначення цільових домогосподарств з метою кращого узгодження форм допомоги з типами систем опалення. Домогосподарства, які використовують газ як основне джерело опалення, доцільно розглядати для надання грошової допомоги на оплату комунальних послуг, тоді як допомога у вигляді твердого палива має залишатися пріоритетною для домогосподарств, що переважно використовують пічне опалення. За можливості слід систематично фіксувати під час реєстрації уподобання бенефіціарів щодо типу палива та форми допомоги.	Партнери

<p>Покращити комунікацію з бенефіціарами щодо організації, яка надає допомогу, обраної модальності, критеріїв відбору, а також доступних механізмів зворотного зв'язку та подання скарг. Чітке й послідовне інформування населення, зокрема у випадках реєстрації через органи місцевої влади, сприятиме кращому розумінню процесу надання допомоги та посиленню підзвітності.</p>	<p>Партнери</p>
<p>Переглянути адекватність рекомендованих обсягів твердого палива в натуральній формі, з урахуванням розміру домогосподарства, житлових умов, рівня теплоізоляції та локальних моделей споживання. Результати моніторингу свідчать, що надані обсяги часто сприймаються як недостатні для покриття потреб протягом усього зимового періоду, особливо для домогосподарств без додаткових запасів палива.</p>	<p>Кластер з питань житла, Технічна робоча група Кластера з питань житла, присвячена підготовці до зими</p>
<p>Посилити заходи з контролю якості під час закупівлі твердого палива. Бенефіціари надавали різні коментарі щодо якості палива, зокрема стосовно легкості розпалювання, часу горіння та потреби в додаткових матеріалах (дровах). Під час вибору типів палива доцільно враховувати їхню відповідність місцевим практикам опалення та доступність допоміжних ресурсів.</p>	<p>Партнери</p>
<p>Ретельно оцінювати доцільність грошової та натуральної допомоги у прифронтових громадах. Хоча грошова допомога забезпечує гнучкість, її ефективність може знижуватися через обмежену доступність постачальників, сезонне зростання цін та переміщення населення. Водночас допомога в натуральній формі може створювати труднощі для домогосподарств, які планують евакуюватися. У зв'язку з цим рішення щодо модальності мають ухвалюватися з урахуванням конкретного контексту.</p>	<p>Партнери</p>
<p>За можливості запланувати додаткові моніторингові візити до домогосподарств, які отримали тверде паливо та в яких було встановлено твердоваливні печі в багатоквартирних будинках в Олександрівській громаді.</p>	<p>Команда Кластера з питань житла</p>
<p>Проводити виїзний моніторинг домогосподарств для більш точної оцінки житлових умов, зокрема теплового комфорту (із використанням чекліста оцінки теплового контуру). За можливості — реагувати на виявлені потреби в ремонті безпосередньо або здійснювати перенаправлення до інших організацій з метою забезпечення більш комплексного реагування та покращення загального теплового комфорту.</p>	<p>Партнери</p>
<p>Поширити результати післядистрибуційного моніторингу з командою Кластера з питань житла для доповнення</p>	<p>Партнери</p>

моніторингового звіту. Kobo-форма післядистрибуційного моніторингу , план аналізу даних та інструкції щодо використання інструменту доступні на вебсайті Кластера з питань житла.	
---	--